

Statnett

Vår dato 27.02.26
Deres dato: 16.01.26
Vår referanse Hans-Erik Ramsdal
Deres referanse 2026/101

Høring om aggregering av ressurser i mFRR-markedet

Vi viser til Statnetts høring om oppdaterte markedsvilkår for aggregering av ressurser under 1 MW i mFRR-markedet.

1. Overordnet vurdering

På generelt grunnlag anser vi det som svært positivt at Statnett arbeider aktivt for å gjøre mFRR-markedet mer tilgjengelig – særlig for aggregerte ressurser. Dette er et viktig og riktig steg i videreutviklingen av fleksibilitetsmarkedene i Norge og Norden.

Fleksibel utnyttelse av tilgjengelig kraft og nett er en sentral forutsetning for:

- Elektrifisering av industri og transport
- Avkarbonisering av eksisterende næringsliv
- Effektiv utnyttelse av eksisterende nettkapasitet
- Styrket regional konkurransekraft

I en situasjon med økende kraftbehov og begrenset nettkapasitet er det avgjørende at regulering og markedsdesign fremmer – og ikke hemmer – utviklingen av fleksibilitetsløsninger for mindre, aggregerte laster.

Å åpne mFRR for ressurser under 1 MW gjennom aggregering:

- Øker likviditeten i regulerkraftmarkedet
- Reduserer balansekostnader
- Gir sluttkunder nye inntektsmuligheter
- Bidrar til mer samfunnsøkonomisk effektiv systemdrift

Vi støtter derfor hovedretningen i forslaget. Videre følger våre refleksjoner og innspill tilknyttet forslaget som er sendt på høring.

2. Betydningen av åpne og skalerbare markeder

Energisystemet utvikler seg raskt og vi vil i årene som kommer se ytterligere økt bruk av smart styring og digitalisering samt flere fleksible laster i bygg, industri og transport. Dette er det viktig at samfunnet utnytter optimalt, og en viktig del av fremtidens fleksibilitet vil mindre, distribuerte enheter som kun kan delta gjennom aggregering.

For at denne fleksibiliteten skal realiseres, er det avgjørende med:

- Åpne og teknologinøytrale markeder
- Transparente og forutsigbare rammevilkår
- Proporsjonale krav
- Effektive og automatiserbare prosesser

Regelverket bør legge til rette for gradvis skalering – ikke etablere strukturelle barrierer som vanskeliggjør utviklingen.

Vi har forståelse for at Statnett må ivareta driftssikkerhet og operasjonell kontroll ved innfasing av nye markedsstrukturer. Samtidig vil vi påpeke at en maksimalgrense på 5 MW per fleksibilitetsgruppe kan fremstå som restriktiv over tid. Vi foreslår derfor at:

1. 5 MW-grensen evalueres etter en definert periode.
2. Det etableres en tydelig prosess for videreutvikling.
3. Volumtaket kan justeres basert på faktiske driftserfaringer.

Et dynamisk utviklingsløp vil gi forutsigbarhet for investeringer og samtidig ivareta systemhensyn.

3. Samspill mellom BSP og BRP – transparens og risikohåndtering

Som et ledende nordisk energiselskap ønsker vi å bidra både som BRP og BSP med løsninger som hjelper kunder og samfunn å utnytte tilgjengelig kraft og nett mest mulig optimalt.

Det innebærer likevel ikke en motstand mot åpne markeder eller tredjeparts-BSP-er. Det viktigste er at systemet fungerer helhetlig og effektivt. Kraft og nettkapasitet må utnyttes der den trengs, når den trengs og til en akseptabel pris, slik at kunder kan avkarbonisere sine prosesser og at regioner kan sikre konkurransekraft, arbeidsplasser og verdiskaping.

For å redusere risiko for ubalanse og motstridende styringslogikk mellom aktører er det avgjørende med:

- Klare avtaler mellom BRP og BSP
- Tydelig ansvar for ubalanse
- Transparente aktiveringsprinsipper

- Harmoniserte prognosekrav

Et fleksibilitetsregister kan bidra til å forenkle og tydeliggjøre dette arbeidet gjennom styrket forutsigbarhet, redusert systemrisiko og forenklet balanseavregning. Vi støtter derfor etableringen av et fleksibilitetsregister som prinsipp, forutsatt at det ikke skaper unødvendig administrativ byrde, har forutsigbar behandlingstid og har klare ansvarsforhold knyttet til personvern.

Registeret bør bidra til skalering – ikke bli en operasjonell flaskehals.

4. Lokasjonsutfordringer og samspill mellom nasjonale og lokale markeder

Vi har forståelse for Statnetts bekymring knyttet til redusert detaljert lokasjonsoversikt og begrenset bruk av fleksibilitetsgrupper i flaskehalsbehandling. Dette er legitime systemhensyn.

Samtidig bør utviklingen av fleksibilitetsmarkedene ses mer integrert. Det kan vurderes hvordan nasjonale og lokale markeder kan kobles tettere sammen gjennom forbedret TSO–DSO-informasjonsdeling og potensielle felles markedsplasser.

Erfaringer fra andre nordiske markedsmodeller viser at høyere grad av integrasjon kan gi bedre systemutnyttelse. Eksempler på dette er INTERFACE/OneNet-arbeidet som har utviklet prinsipper og demonstratorer for TSO–DSO koordinasjon, felles fleksibilitetsregister, og hvordan flere markedsplattformer kan kobles sammen for å unngå at en aktivering skaper problemer i andre nettområder, eller utviklingsprosjektet FinFlex i Finland som ser på gjennomføring av anskaffelse av fleksibilitet både i transmisjons- og distribusjonsnettet via en felles markedsplass. Som en pan-Nordisk aktør bidrar vi gjerne med ytterligere informasjons- og erfaringsdeling fra våre naboland.

5. 15-minutters måleravlesning som strukturell forutsetning

Utviklingen av aggregering og åpning av mFRR for mindre ressurser bør også ses i sammenheng med måle- og avregningsregimet.

Statnett har nylig fremhevet overfor RME at det «åpenbare og mest effektive tiltaket» for å gi husholdninger og mindre bedrifter lettere tilgang til reservemarkedene er å innføre 15-minutters måleravlesning for alle. Dette er etter vår vurdering en sentral og prinsipielt viktig observasjon.

RME har nå åpnet høring for 15-minutters registreringsfrekvens ved måling av næringskunder med forbruk over 100.000 kWh per år, og slik vi har anmodet i tidligere høringssvar er det fremdeles vår posisjon at en overgang for øvrige kunder bør gjennomføres innen utgangen av 2028 både for best mulig transparens og tillit – men ikke minst mest mulig presis strømstyring og ubalansebehandling.

Når balanseavregningen skjer på 15-minutters nivå, mens store deler av sluttkundemassen avregnes på timesnivå, oppstår strukturelle skjevheter.

Mer granular måledata kan bidra til:

- Redusert ubalanserisiko for BRP
- Forenkle samspill mellom BRP og BSP
- Mer presis modellering av lokal nettbelastning

- Bedre TSO–DSO-samhandling
- Mulighet for mer fleksible volumgrenser over tid
- Senke terskelen for husholdninger og mindre bedrifter til å delta i balansemarkeder

Vi mener derfor at utviklingen av aggregeringsregimet og diskusjonen om 15-minutters måleravlesning bør sees i sammenheng. Dette er strukturelle tiltak som samlet kan redusere behovet for strenge volumbegrensninger og administrative sikkerhetsmekanismer.

6. Avsluttende bemerkninger

Vi støtter retningen i Statnetts forslag og mener åpning for aggregering under 1 MW i mFRR er et viktig og riktig tiltak.

Vi vil samtidig oppfordre til:

1. En tydelig plan for evaluering og justering av volumgrenser
2. Klare rammer for samspill mellom BRP og BSP
3. Harmoniserte prognosekrav
4. Proporsjonale og automatiserbare krav til fleksibilitetsregister
5. En helhetlig vurdering av 15-minutters måleravlesning som strukturell forutsetning for effektiv markedsdeltagelse

Vi ser frem til videre dialog og samarbeid om utviklingen av fremtidens fleksibilitetsmarkeder i Norge og Norden.

Med vennlig hilsen,

Hans-Erik Ramsdal

Daglig leder, Fortum Strøm